

Trvale udržitelný chov prasat

Stále více rakouských farmářů se přiklání k trvale udržitelnému chovu prasat, ať už pod značkami BIO, ECO či v režimu s vyšším stupněm welfare. V tom jim významně pomáhá tamní společnost Schauer Agrotronic, která se udržitelným chovem prasat zabývá už řadu let a za tu dobu nashromáždila mnoho zkušeností, které chovatelům doporučuje. Nabízí jim kompletní služby, od vypracování projektu přes dodávku vlastních technologií Natureline, jež kladou na pohodu zvířat značný důraz, až po výstavbu ekologických, převážně dřevěných stájí.

Vladislav Fuka

Před časem navázali spolupráci s firmou Schauer Agrotronic i Herbert a Anita Holzingerovi z Horního Rakouska, jejichž výsledkem je nová progresivní stáj pro výkrm prasat. V minulém roce si ji prohlédla i skupina českých chovatelů a zástupců výzkumné a akademické sféry.

Dlouhodobý finanční program

Herbert Holzinger s manželkou obhospodařují 45 ha zemědělské půdy, z toho 40 ha orné, zbytek výměry připadá na louky. Na polovině orné půdy pěstují kukuřici na zrno, na zbylé části rovnoměrně pšenici a ječmen. Chovají 60 prasnic a všech 1600 selat odchovaných za rok vykrmí do porážkové hmotnosti v novém provozu se 460 výkrmovými místy postaveným na zelené louce.

„Před více než dvěma lety jsme tento trvale udržitelný projekt, tedy výkrm prasat s venkovními výběhy a s rozdělenými funkčními plochami, zrealizovali. A v po-

Herbert Holzinger

vané zóny skutečně udržují v čistotě. Všechna vykrmená prasata podle zásad welfare a bez krmiv GMO od nás odebrává jeden stálý zpracovatel, který takto vyprodukované výsekové maso a další výrobky označuje nezaměnitelnou zelenou značkou. O tyto produkty včetně gastronomických specialit je značný zájem. Co je pro nás podstatné, máme s ním uzavřený dlouhodobý finanční program s minimálními

z GMO. Celkem tedy přes 2 eura za kilogram živé hmotnosti.

Zásady welfare

Základem trvale udržitelných chovů prasat je volné ustájení, velká plocha kotce připadající na jedno zvíře, pevná stlaná podlaha s minimální plochou roštů, venkovní výběhy a ohleduplné stájové prvky. Dlouhé úzké kotce jsou přesně strukturované s odděleným krmením, ležením a kálením. Kastrace kanečků je možná pouze v celkové anestezii, zakázáno je kupírování ocásků a zkrmování GMO surovin. A tyto zásady splňuje i provoz Herberta Holzingerova.

Ve stájích zaručujících pohodu prasat mají kotce tři základní prostory, a to stlaný pro odpočinek zvířat, druhý pro jejich krmení a další aktivity a třetí, takzvaná mokrá zóna s roštem, která slouží k napájení a kálení. Na farmě Herberta Holzingerova se ale krmná místa nacházejí v teplé lehací zóně uvnitř stáje, ve venkovním celoroštovém výběhu jsou jen napáječky. Pod rošty je kejdový kanál se shrnovací lopa-

Zařízením Spotmix se zkrmuje i nadrcené vlhké kukuřičné zrno CCM

Foto Vladislav Fuka

a navíc přispívá k jejich pohodě. Základem suchého krmení je pak osvědčená technologie Spotmix, taktéž od firmy Schauer. Celá stáj je dřevěná, vnitřní stěny jsou opatřeny ještě jednou odolnou vrstvou z dřevotřísky.

Zastýlání Strohmatic Light

V nové výkrmně prasat využívají plně automatické zastýlání Strohmatic Light. Sláma slouží nejen jako nezbytná podestýlka, ale také jako zábavný organický materiál. Což jsou jedny ze základních požadavků na lepší životní podmínky a pohodu zvířat. Chovatelé i prasata také ocení automatické odstraňování prachu, což má vliv na lepší hygienu ve stáji a výrazně lepší zdravotní stav zvířat.

Balík slámy, která je již při sklizni na poli nakráčena na maximální délku 8 cm, se vloží do rozdrůzovací komory a zbaví se provázku nebo sítě. Pomocí posuvné podlahy se sláma přesouvá k předávací stanici s dávkovacími válci, které zaručují rovnoměrnou dopravu bez ucpávání. Z ní se terčíkovým dopravníkem v potrubí o průměru 80 mm dopravuje na místa určení. Nad každým místem výpady jsou dávkovače, které se postupně naplní, přitom jedním zařízením se může plnit i více zastýlacích okruhů. Vlastní vyprázdňení dávkovačů se může ovládat buď elektricky, pneumaticky, nebo

ručně. Pomocí programovatelné řídicí jednotky lze nastavit i automatické zastýlání. Sláma, která zůstane v dopravním potrubí, se vrací zpět do předávací jednotky.

Strohmatic Light je ohleduplný nejen ke zvířatům, ale také zaručuje značnou úsporu pracovního času a slámy. „Každé tři týdny

a jednak velkou, až padesátiprocentní úsporu slámy.“

Krmení Spotmix

Na rakouské farmě se prasata krmí pomocí automatického zařízení Spotmix od firmy Schauer, které hojně využívají i naši chovatelé. Tato technologie zaručuje to, že se na každé krmné místo

Slámu nastýlá zařízení Strohmatic Light

Foto Vladislav Fuka

zasteleme jeden balík o hmotnosti zhruba 380 kilogramů, denně mi to zabere zhruba 30 minut práce,“ pochlubil se farmář. „Kdybych stejně množství slámy zastýlal ručně, strávil bych ve stáji mnohem více času. Chtěl bych vyzdvihnout ještě další dvě velké přednosti zařízení Strohmatic Light. Jednak sto procentní bezpečnost ve stáji

přepraví krmná dávka podle předem stanovené receptury a v přesně požadovaném množství. Uvedená technologie navíc umožňuje krmit i vlhkou kukuřici CCM. Což naši zemědělci využívají minimálně, naopak v Rakousku je to zcela běžné. A kukuřici CCM, která tvoří asi 50 % krmné dávky u všech prasat, krmí i Herbert Holzinger. Předem nadrcené kukuřičné zrno CCM s přibližně 37 % vlhkostí, které vybírá z nedalekých věží horní vybírací fréza, se potrubím dopravuje do Spotmixu.

„U zařízení Spotmix bych ocenil nejen to, že může namíchat neomezené množství variant krmné dávky pro každé krmné místo, ale i to, že krmíme vlastní produkci, zejména vlhké kukuřičné zrno CCM. Což má výrazný vliv na ekonomiku výkrmu. Přitom můžeme zkrmovat neomezené množství komponentů. Navíc se suché krmivo, pomínou-li CCM, dopravuje do koryt velkým objemem mírně stlačeného vzduchu, což má opět vliv na minimální prašnost, a tím i lepší životní prostředí zvířat.“

Nová stáj pro výkrm prasat odpovídá konceptu trvale udržitelného zemědělství

Foto Vladislav Fuka

čtácích to bylo docela napínavé,“ vzpomíná Herbert Holzinger. „Nebyli jsme si zcela jisti, zda se prasata těmto principům welfare přizpůsobí a zda lepší životní podmínky zvířat ve stáji povedou k jejich ekonomicky životaschopnému chovu. Dnes můžeme říci, že se všechno povedlo na výbornou, že celý provoz velice dobře funguje a zvířata si defino-

farmářskými cenami, který je pro obě strany výhodný.“

A jak konkrétní finanční program vypadá? V polovině minulého roku dostával Herbert Holzinger 1,76 eura za kilogram živé hmotnosti prasat. K této základní ceně přibýlo dalších 20 centů za dodržování zásad welfare a 16 centů za krmnou dávku bez produktů

tu, která kejdou shrnuje v časových intervalech do vedlejší jímky. Uvnitř stáje mezi dvěma řadami kotců se nachází obslužná chodba s kanálem, do něj přichází čerstvý vzduch, který se přes rošty nasává do vnitřního prostoru. Pomocí automatického zařízení Strohmatic Light se nastýlá krátká sláma, která umožňuje volný příjem vlákniny zvířaty,

Na farmě se koryta nacházejí v teplé lehací zóně uvnitř stáje

Foto Vladislav Fuka

Za skleněnou stěnou je vidět stájový prostor s napáječkami a rošty

Foto Vladislav Fuka